

Bilag 1: Velkomst ved Tom Hartvig Nielsen

Velkommen til Sønderborg. Vi elsker at få uventede gæster, og byder normalt på kaffe; men når det er Folketingets udvalg for Landdistrikter og Øer, der ønsker at besøge os, så finder vi vores pæne tøj frem og gør os lidt umagen med at sammensætte et forhåbentlig spændende program, der kan indfri forventningerne.

Tusind tak for, at I vil se besøge Sønderborg, hvor vi har hele Europa inden for vores rækkevidde. Her mødes Skandinavien med det kontinentale Europa, og i vores baghave har vi Flensborg, Hamborg og Kiel, mens Berlin og København også ligger inden for kort afstand pga. den veludbyggede infrastruktur.

Vores særlige placering som naturligt knudepunkt i grænselandet har givet os en helt specielevne til at samarbejde på tværs af grænser, kulturer og skel, og i dag bor og lever 110 forskellige nationaliteter i Sønderborg. Vi har nogle af Danmarks største globale industrikoncerner, og området har en international førerposition inden for cleantech og energieffektivisering. Universitetets har studerende fra over 50 lande, og snakken på alverdens sprog summer i byens mange restauranter og caféer.

Vi er samtidig en storby midt i naturen, med skove, strande, 250 km krøllet kystlinje, bakker, lunde og søer, hvor der er plads til udfoldelse, ro og fordybelse. Det er noget af dét, vi vil vise jer i dag. Jeg har især glædet mig, da jeg er ny formand for Udvalget for Bæredygtighed og Landdistrikter. Et §17 stk. 4 udvalg med fem politisk valgte medlemmer og syv frivillige, én fra hver af de syv tidligere kommuner.

Formålet med udvalget er at sikre, at kommunen lever op til verdensmålene senest i 2030 med afsæt i Bæredygtighedspolitikken 2021 – 2024. Ligeledes skal udvalget drive og koordinere landdistriktsudviklingen i Sønderborg Kommune, men også understøtte medborgerskab og fællesskabet mellem landsbyer/-distrikter, forvaltning og politikere samt skabe helhed og sammenhæng i indsatsen.

De fleste af udvalgets medlemmer er samlet her i dag, for at deltage og være jeres værter. ”**Hjemmeholdet**” består desuden af næstformanden for Natur- Klima- og Miljøudvalget samt tre af Landsbyforums. I dette frivillige forum samles vores 36 landsbylaug (lokalråd eller lokalråd) for at sparre, udveksle erfaringer og løfte fælles opgaver på fællesskabets vegne.

Udviklingen af hele kommunen ligger mig meget på sinde – vi skal skabe en kommune i balance, hvor borgerne alle steder kan bo, arbejde og leve det gode liv.

Vi har forsøgt – siden kommunesammenlægningen – at **kridte en bane op**, hvor vi kan spille efter nogle aftalte, simple regler. Vi kalder det ”Sønderborg-modellen”. Vores landsbylaug er de **hold**, der **skaber spillet** sammen med politikerne og forvaltningen.

Vi forsøger at gøre holdene **gode** ved at **udnytte deres potentialer** og give dem mulighed for sparring, hjælp-til-selvhelp, økonomiske indsprøjtninger, facilitering til udarbejdelse af lokale udviklingsplan og ”en vej ind i kommunen” gennem forvaltningen, når landsbyen har brug for offentlig hjælp eller det offentlige har brug for deres lokale viden eller samarbejde.

Landsbyforum gøre **spillet mere flydende**, mens vi som kommune skal gå foran, være ligeværdig eller danne bagtrop.

Vi har en stor interesse i, at vi hver især **bliver bedre** til at nå dét, vi har sat os for (altså målet) – både **holdene**, **spillerne**, **forvaltningen** og **politikkerne**. Når vi ved, hvad vi vil være bedre til, er det lettere at komme i gang og være fokuseret. Og vi kan alle blive bedre.

Som landsbylaug – **holdet** – er der hele tiden ting at tænke på, og forbedre. Får vi spillet bolden rundt på banen til alle? Ser vi chancerne? Er der lagt en strategi? – og bliver den fulgt?

Ser den enkelte borger – altså **spilleren** – mulighederne i holdspillet? Husker han (eller hun) at råbe eller give tegn, når han/hun er fri til at modtage bolden? Hvad motiverer ham til at spille med? Hvad kan han selv bidrage med?

I mit fodbold-billede ser jeg også **modstandere** i forhold til udvikling af vores landdistrikter, som vi må tage bestik af og besejre. Det vil være for let blot at sige ”lovgivningen”, ”økonomien” eller ”for meget bureaukrati”. Vi er også selv modstandere med udtryk som ”ikke i min baghave”, ”altid Tordenskjolds soldater”.

Jeg tror, at modstanderen er et velfærdssamfund under pres: Globalisering, klimaforandringer, ændringer i demografien - altså en større andel af ældre og dermed en lavere gennemsnitsalder som betyder, at flere vil leve længere med kronisk sygdom eller psykiske lidelser, hvilket tapper samfundet for store ressourcer. Tillidskriser mellem borgere og politikere, COVID-19-udfordringer, som allerede er afløst i medierne af Ruslands invasion af Ukraine. Generationsskifte i det traditionelle foreningsliv og andet, som vi kommer nærmere ind på i løbet af dagen.

Det er alt sammen noget, der udfordrer samfundet til at tænke nyt og håndtere situationer og begivenheder, som er både uforudsigelige og omskiftelige. Vi forsøger sammen (dvs. Landsbylaug, Landsbyforum og udvalget inden for rammerne af vores Sønderborg-model) at styrke borgerinddragelsen og nærdemokratiet. Det er et bidrag til at mindske presset på velfærdssamfundet, når borgerne slutter sig sammen om at gøre noget i lokalt, mens kommunen giver mulighed og rum for, at borgerne kan involveres i at skabe det gode liv.

Vi har fokus på den grønne omstilling med opdeling af bæredygtighed i 4 dimensioner og en tydelig formidling af ”*hvorfor*” og ”*hvordan*”. Her vil Inge om et øjeblik fortælle, hvordan vi forsøger at omsætte verdensmål til hverdagsmål.

I programmet kan I læse, hvordan vi præsenterer ”Bæredygtighed og Landdistrikter” fra forskellige sider og med forskellige øjne. Undervejs glæder vi os til at drøfte, hvordan vi sammen kan udvikle og forfine spillet. Vi er ikke i mål – vi er på vej, og vi skal ikke hjem – vi skal videre.

Endnu engang ”velkommen til”.

* De grønne markering er udtryk og elementer i ”*det visuelle billedet af holdspillet*”